

IZVJEŠĆE O PROVEDBI PLANA HUMANITARNOG RAZMINIRAVANJA I UTROŠENIM FINANCIJSKIM SREDSTVIMA ZA 2009. GODINU

SAŽETAK

UVOD

Plan humanitarnog razminiravanja za 2009. godinu (nadalje Plan) izrađen je temeljem Zakona o humanitarnom razminiranju (NN153/05, 63/07 i 152/08). Plan je izradio Hrvatski centar za razminiranje u svojstvu središnjeg tijela za rukovođenje i koordiniranje svih aktivnosti vezanih za protuminsko djelovanje u Republici Hrvatskoj, a donijela ga je Vlada Republike Hrvatske na 73. sjednici održanoj 18. ožujka 2009. godine.

I. TEMELJNE ZADAĆE PLANA ZA 2009. GODINU

Polazna osnovica za izradu Plana bio je utvrđen minski sumnjiv prostor dana 01. siječnja 2009. godine u veličini 954,5 km² i planirana financijska sredstva u iznosu 370.266.811,00 kn, od čega 318.157.000,00 kn za poslove razminiravanja¹.

Planom su bile određene sljedeće temeljne zadaće:

1. poslovima humanitarnog razminiravanja minski sumnjivog prostora ukloniti minsku opasnost s površine od 37,4 km² te poslovima općeg izviđanja smanjiti minski sumnjivi prostor za 20,0 km²;
2. održavati obilježenost cjelokupnog minski sumnjivog prostora Republike Hrvatske;
3. koordinirati aktivnosti edukacije o opasnostima od mina i pomoći žrtvama mina;
4. jačati međunarodnu suradnju.

II. OSTVARENJE PLANA HUMANITARNOG RAZMINIRAVANJA I UTROŠENA FINACIJSKA SREDSTVA U 2009. GODINI

II.1. SMANJENJE MINSKI SUMNJIVOG PROSTORA U 2009. GODINI

Poslovima humanitarnog razminiravanja kroz 213 projekata pretraživanja i razminiravanja uklonjena je minska opasnost s površine od 37.869.420 m². Provedbom općeg izvida u cilju ažuriranja minski sumnjivog područja Republike Hrvatske i izrade projektne dokumentacije smanjen je minski sumnjiv prostor za 24.708.774 m², što je ukupno rezultiralo **smanjenjem minski sumnjivog prostora u 2009. godini za 62.578.194 m²**.

Do 31.12.2009. godine Hrvatski centar za razminiranje je utvrdio pored minski sumnjivog područja, i područja isključivo zagađena neeksploziranim ubojnim sredstvima u veličini od 4.267.489 m². Navedena područja unutar 6 županija i 19

---

¹ Pod poslovima razminiravanja nadalje u tekstu se podrazumijevaju poslovi razminiravanja i pretraživanja minski sumnjivog prostora

gradova i općina su obilježena sukladno Standardnom operativnom postupku Hrvatskog centra za razminiranje; SOP 01.02.01.-OBILJEŽAVANJE PODRUČJA GDJE JE MOGUĆ PRONALAZAK NEEKSPLODIRANIH UBOJNIH SREDSTAVA.

Sukladno navedenom, minski sumnjiv prostor Republike Hrvatske na dan 31. prosinca 2009. godine iznosi 887,7 km².

II.1.1. SMANJENJE MINSKI SUMNJIVOG PROSTORA U 2009. GODINI PROVEDBOM POSLOVA RAZMINIRAVANJA

Poslovima razminiravanja u 2009. godini vraćena je na uporabu površina od 37.869.420 m², od čega metodom pretraživanja 22.685.248 m² i metodom razminiravanja 15.184.172 m², što predstavlja ostvarenje od 101,1 % u odnosu na Plan.

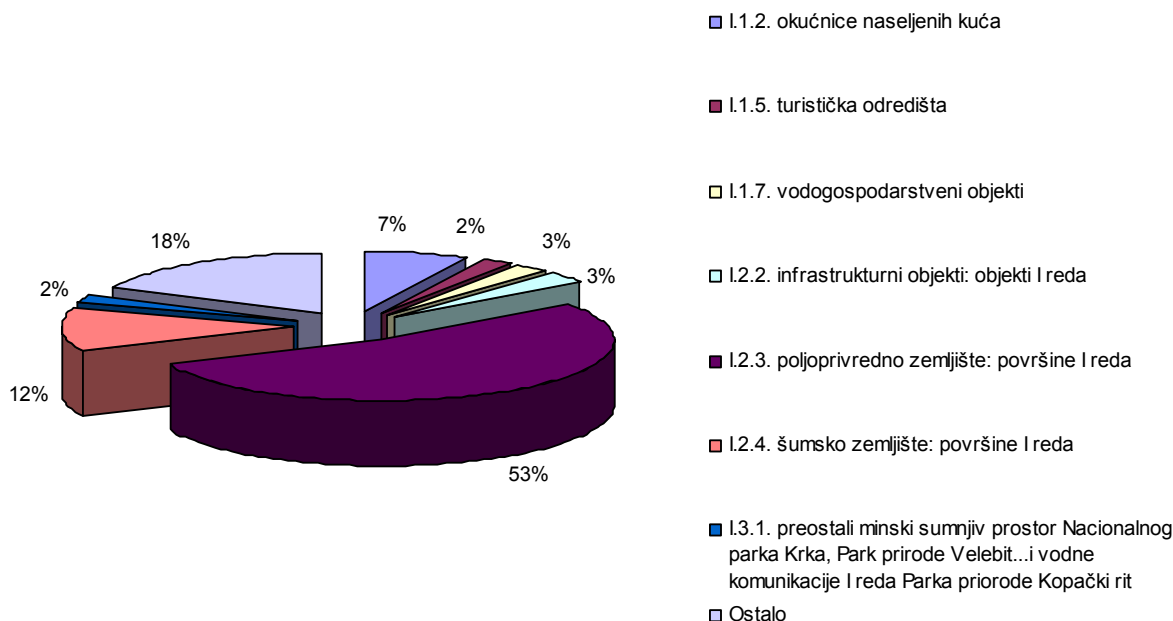
Tablica broj 2: Prikaz razminirane minski sumnjive površine po županijama

RB	Županija	Planirano ostvarenje u 2009. godini (m ²)	Razminirano u 2009. godini (m ²)	Realizacija (%)
1	2	3	4	5
1	Brodsko-posavska	1.256.145	1.112.338	88,55
2	Dubrovačko-neretvanska	1.740.713	1.740.867	100,01
3	Karlovačka	2.429.829	2.206.834	90,82
4	Ličko-senjska	3.838.377	2.774.430	72,28
5	Osječko-baranjska	9.422.352	10.524.763	111,70
6	Požeško-slavonska	2.400.363	1.408.384	58,67
7	Sisačko-moslavačka	4.099.670	3.792.689	92,51
8	Splitsko-dalmatinska	650.936	612.831	94,15
9	Šibensko-kninska	2.519.232	3.096.151	122,90
10	Virovitičko-podravaska	806.220	617.951	76,65
11	Vukovarsko-srijemska	5.603.617	5.755.429	102,71
12	Zadarska	2.677.516	4.226.753	157,86
UKUPNO:		37.444.970	37.869.420	101,13

Iz ukupnog ostvarenja u 2009. godini potrebno je istaknuti da je u cijelosti uklonjena minska opasnost s područja gradova Biograda na moru i Zadra u Zadarskoj županiji i Slunja u Karlovačkoj županiji, te općina Erdut u Osječko-baranjskoj županiji i Vojnića u Karlovačkoj županiji. Također, u 2009. godini izvršeno je razminiravanje ukupnog minski sumnjivog područja Nacionalnog parka Krka.

Struktura razminirane površine po županijama

Graf broj 1: Struktura razminirane površine po županijama - ostvarenje

II.1.2. POVRŠINE ISKLJUČENE IZ MINSKI SUMNJIVIH, PROVEDBOM OPĆEG IZVIĐANJA

Usporedno s poslovima razminiranja minski sumnjivih područja koje su obavljale ovlaštene pravne osobe, izvidnički timovi Hrvatskog centra za razminiranje su u 2009. godini vršili sustavno ažuriranje minski sumnjivog područja. Uz te poslove, tijekom cijele godine vršeni su dodatni izvidi koji su bili potrebni za izradu idejnih projekata pretraživanja i razminiranja.

Na navedenoj površini primjenom kriterija određenih Standardnim operativnim postupkom; SOP 01.01. - OPĆI IZVID MSP-a minski sumnjiv prostor je **smanjen za 24,7 km²**.

II.2. STRUČNI NADZOR

U 2009. godini ukupno je bilo akreditirano i izvršavalo poslove razminiranja **28 ovlaštenih pravnih osoba** (27 komercijalnih tvrtki i nevladina organizacija „Norwegian People's Aid“) s ukupno 623 pirotehničara (610 domaćih pirotehničara i 13 stranih pirotehničara s radnom dozvolom), 56 strojeva za razminiranje i 34 psa za otkrivanje minkoeksplozivnih i neeksplozivnih ubojnih sredstava.

U 2009. godini ukupno je obavljeno 307 stručnih nadzora nad obavljenim poslovima pretraživanja i razminiranja na 4.247 kontrolnih uzoraka veličine 571.134 m², što čini 1,55 % ukupno razminirane površine.

Stručni nadzor provodilo je 12 pirotehničkih nadzornika i 27 pirotehničkih nadglednika.

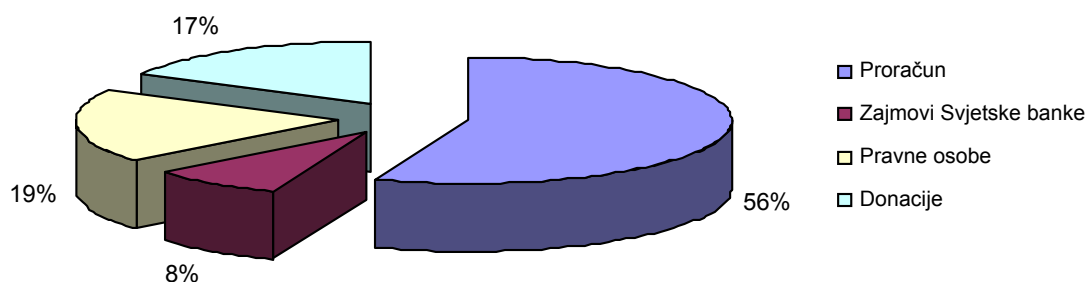
U 2009. godini pronađeno je i uništeno 3.395 protupješačkih mina, 5.276 protuoklopnih mina i 1.186 komada neeksplozivnih ubojnih sredstava.

II.3 FINANCIRANJE

Poslovi razminiranja od 1998. godine do danas financiraju se iz sljedećih izvora:

- Državni proračun,
- pravne osobe i tijela državne uprave (investitori),
- zajmovi Svjetske banke i
- donatori.

Graf broj 2: Učešće u financiranju razminiranja 1998.-2009. godina

Ukupno je od osnivanja Hrvatskog centra za razminiranje do 31.12.2009. godine investirano u razminiranje **3,1 milijarda kuna**. Izdvajanja iz državnog proračuna su iz godine u godinu bila veća te su sa početnih 83 milijuna kuna u 1998. godini narasla na 196 milijuna kuna u 2009. godini. Zadnje dvije godine su uz 2002. godinu godine s najvećim investiranjem u poslove razminiranja.

Tablica broj 5: Financijsko ostvarenje u 2009. godini - svi izvori financiranja

Red. br.	Izvor sredstava	Plan	Realizirano i ugovoreno	Realizacija
1. a)	Državni proračun - razminiranje	175.977.000	175.977.000,00	100,0
b)	Državni proračun - učešće u zajmu IBRD-7283	20.350.000	20.350.000,00	100,0
2.	Pravne osobe - investitori	56.450.000	51.246.221,08	90,8
3.	Donacije	43.630.000	43.825.448,24	100,4
4.	Zajam IBRD-7283	21.750.000	26.801.093,79	123,2
UKUPNO:		318.157.000	318.199.763,11	100,0

II.3.5. CIJENA RAZMINIRAVANJA

Prosječna cijena svih ugovorenih poslova razminiranja u 2009. godini bila je 8,18 kn/m² bez PDV-a, što je povećanje za 5,1% u odnosu na 2008. godinu.

III. ODRŽAVANJE OBILJEŽENOSTI CJELOKUPNOG MINSKI SUMNJIVOG PROSTORA REPUBLIKE HRVATSKE

Usporedno s provedbom općeg izvida i poslova pretraživanja i razminiravanja, provodila se kontrola obilježivosti i, prema potrebi, dodatna obilježavanja minski sumnjivog prostora, radi stvaranja jasne granice između sigurne i minski sumnjive površine.

Položaj oznaka o opasnostima od mina jedan je od temeljnih elemenata informacijskog sustava o miniranosti prikazan na zemljovidima miniranosti koji su dostavljeni tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, policijskim upravama i drugim fizičkim i pravnim osobama po zahtjevu.

Dana 31. prosinca 2009. godine **minski sumnjiv prostor Republike Hrvatske obilježen je sa 16.027 oznaka minske opasnosti.**

Pored toga, područja zagađena isključivo neeksplodiranim ubojnim sredstvima označena su s 283 oznake opasnosti.

IV. KOORDINACIJA AKTIVNOSTI O OPASNOSTIMA OD MINA I POMOĆ ŽRTVAMA MINA

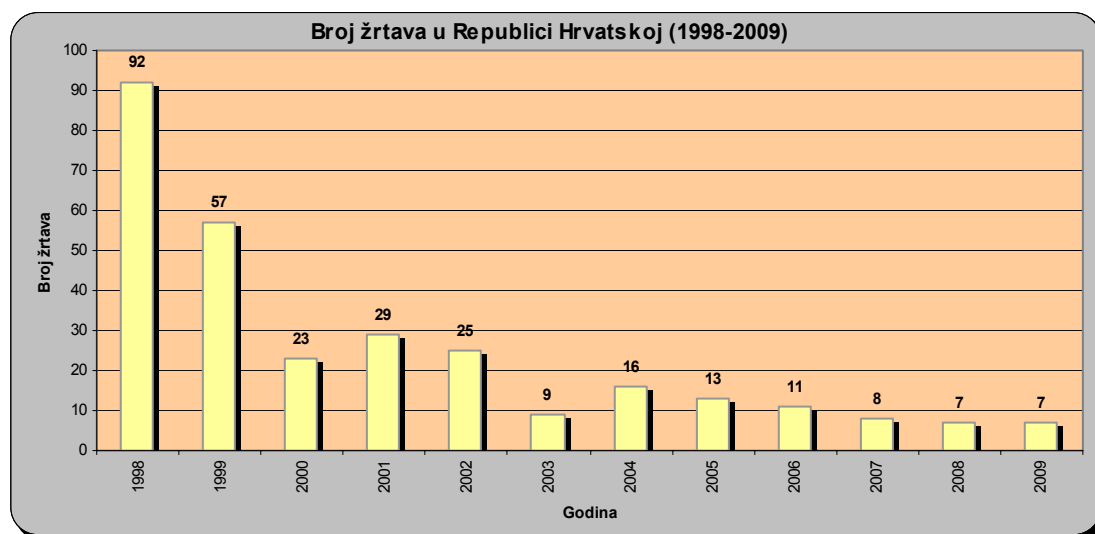
Sukladno Zakonu o humanitarnom razminiranju, edukacija o opasnostima od mina i pomoć žrtvama mina provedena je tijekom 2009. godine uz koordinativnu ulogu Hrvatskog centra za razminiranje i uz suradnju s tijelima državne uprave sukladno njihovim nadležnostima, te domaćim i međunarodnim organizacijama i udrugama.

IV.2. ŽRTVE MINA

Od 1. siječnja 2009. godine dogodilo se **6 minskih incidenata** u kojima je stradalo **7 osoba, od kojih su trojica pirotehničari. U 2009. godini zabilježen je isti broj minskih incidenata i stradavanja kao i prethodne godine.**

Od osnutka Hrvatskog centra za razminiranje 1998. godine do danas, dogodilo se 218 minskih incidenata u kojima je ukupno stradalo 296 osoba. Poginulo je 110 osoba, teške tjelesne ozljede zadobilo je 123 osobe dok ih je 64 lakše ozljeđeno. Od toga broja, 59 stradalih bili su pirotehničari (22 poginula) a 22 žrtve bile su mlađe od 18 godina (5 poginulih). Zajedničke akcije edukacije, obilježavanja i upozoravanja dovele su do zaustavljanja stradavanja djece (zadnje stradavanje je bilo 2004. godine).

Graf broj 9: Broj žrtava mina u razdoblju 1998.-2009. godina

IV.2.1. POMOĆ ŽRTVAMA MINA

U 2009. godini pomoć žrtvama mina se vršila sukladno zakonskim propisima kroz tijela državne uprave i nevladine organizacije uz koordinativnu ulogu HCR-a koji priprema brošuru u kojoj će na jednom mjestu biti navedeni svi zakoni i propisi koji reguliraju prava žrtava mina i njihovih obitelji.

U 2009. godini je započeo proces objedinjavanja prikupljenih podataka za izradu jedinstvene baze minskih žrtava.

Nadležna tijela državne uprave rješavala su probleme žrtava mina u djelu medicinske rehabilitacije. Ostale oblike pomoći provodio je uglavnom nevladin sektor, a financiranje je osigurano raznim donacijama međunarodnih ili domaćih subjekata.

U 2009. godini provedeni su razni jednokratni projekti financijske pomoći žrtvama mina i njihove edukacije (školarina, pravna, psiho-socijalna, medicinska pomoć, ortopedska pomagala), kao i ljetne i zimske radionice za djecu i mlade stradalnike od mina.

V. JAČANJE MEĐUNARODNE SURADNJE

U 2009. godini jedan od glavnih ciljeva međunarodne suradnje bila je prezentacija hrvatskih iskustava u protuminskom djelovanju prema međunarodnoj protuminskoj zajednici, te diplomatskim predstavništvima u Republici Hrvatskoj, a posebice diplomatskim predstavništvima Republike Hrvatske u zemljama koje su suočene s minskim problemom.

Na tragu tog cilja, u 2009. godini pojačane su aktivnosti međunarodne suradnje te se ona trenutno intenzivno razvija sa osam zemalja. Sa četiri zemlje (Azerbajdžan, Jemen, Libija, Ukrajina) potpisan je sporazum o suradnji, a sa dvije zemlje (Egipat, Gruzija) je sporazum sastavljen i očekuje se potpisivanje. Suradnja sa Šri Lankom i Turskom odvijat će se direktno putem Klastera za humanitarno

razminiranje preko kojeg se u proces želi uključiti što veći broj hrvatskih proizvođača opreme i strojeva za humanitarno razminiranje.

Hrvatski centar za razminiranje i HCR-Centar za testiranje, razvoj i obuku od 2004. godine zajednički organiziraju međunarodna stručna savjetovanja na kojima učestvuju predstavnici nacionalnih centara za protuminsko djelovanje, UN-a, nevladinih udruga, znanstvenih institucija, tvrtki za razminiranje te proizvođača opreme. Tako je i u 2009. godini od 27. do 30. travnja u Šibeniku održano 6. međunarodno stručno savjetovanje „Humanitarno razminiranje 2009.“. Uz glavne teme, opće i tehničko izviđanje te znanost i protuminsko djelovanje, u programu savjetovanja organiziran je i prikaz rada strojeva u tehničkom izviđanju i razminiranju gdje je prikazan rad 10 strojeva za razminiranje i novog detektora s dualnim senzorom. Ovakav terenski dio međunarodnog simpozija s demonstracijom rada strojeva za razminiranje, pokazao se interesantnim članovima protuminske zajednice u Hrvatskoj i svijetu upravo zbog svoje praktične vrijednosti i realnog prikaza. Osim toga, 130 sudionika iz 35 zemalja svijeta je tijekom trodnevnog rada imalo priliku i vidjeti izložbu 14 izlagača sa područja opreme za detekciju mina, razminiranje i zaštitu.